

הודעה לעיתונות

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ל' בתשרי תשע"ג
16 באוקטובר 2012
271/2012

סקר המשך לימודים ועבודה של בוגרי תואר ראשון חמש שנים לאחר קבלת התואר Survey of the Continued Study and Work of Recipients of a First Degree Five Years after Graduation

- 55% מקרב מקבלי תואר ראשון מהאוניברסיטאות המשיכו בלימודים אקדמיים תוך חמש שנים מסיום התואר הראשון, לעומת 32% מקרב מקבלי תואר ראשון מהמכללות האקדמיות.
- 45% מקרב בוגרי האוניברסיטה המשיכו לתואר שני ו-6% המשיכו לתואר שלישי, לעומת 29% מבוגרי המכללות האקדמיות שהמשיכו לתואר שני ואחוז אחד שהמשיך לתואר שלישי.
- שיעור הבוגרים מתחומי מדעים והנדסה שהמשיכו ללימודי תואר שלישי גבוה פי ארבעה משיעור הממשיכים מתחומי מדעי הרוח והחברה (8% לעומת 2%).
- רק שלישי ממקבלי תואר שני שיפרו את שכרם כתוצאה מקבלת התואר השני.
- 45% מבוגרי תואר ראשון השתתפו בהכשרה מקצועית לאחר סיום התואר הראשון.
- כמחצית מהמועסקים (48%) עובדים בעבודה שקשורה מאוד ללימודי התואר הגבוה ביותר שלהם ועוד כשליש (28%) עובדים בעבודה שקשורה חלקית ללימודיהם.

על הסקר

"סקר המשך לסקר מקבלי תואר ראשון מהאוניברסיטאות והמכללות האקדמיות" נערך בשנת 2011/12 בקרב מקבלי תואר ראשון משנת תשס"ו (2006), כלומר, כחמש שנים לאחר קבלת התואר.

זוהי החקירה השנייה של אוכלוסיית מקבלי תואר ראשון. החקירה הראשונה של אוכלוסייה זו נערכה ב-2008, כשנתיים אחרי קבלת התואר הראשון.

הסקר הוזמן ומומן על-ידי המועצה להשכלה גבוהה.

המדגם כלל 6090 בוגרים המיצגים אוכלוסייה של כ-30,000.

במהלך שנת 2013 ייצא פרסום בנושא.

כתבו: מאיה דניאלי ואביאל קרנצלר, תחום השכלה גבוהה ומדע
לקבלת הסברים ניתן לפנות אל יחידת הדוברות בטל : 02-6527845

המשך לימודים לאחר קבלת התואר הראשון

לימודים אקדמיים

שיעור הממשיכים בלימודים אקדמיים תוך חמש שנים מסיום התואר הראשון עומד על 47%.

44% מבוגרי האוניברסיטאות בתחומי מדעי הרוח והחברה¹ המשיכו ללמוד לקראת תואר שני לעומת 29% מקרב בוגרי המכללות באותם תחומים. שיעור הממשיכים לתואר שלישי מקרב בוגרי האוניברסיטאות בתחומים אלה עומד על 3% לעומת פחות מאחוז בקרב בוגרי המכללות.

46% מבוגרי האוניברסיטאות בתחומי מדעים והנדסה המשיכו ללמוד לקראת תואר שני לעומת 30% מקרב בוגרי המכללות באותם תחומים. שיעור הממשיכים לתואר שלישי מקרב בוגרי האוניברסיטאות בתחומים אלה עומד על 10% לעומת 2% בקרב בוגרי המכללות.

ככלל, מקבלי תואר ראשון בתחומי מדעים והנדסה נוטים יותר להמשיך בלימודים אקדמיים לעומת מקבלי תואר ראשון בתחומי מדעי הרוח והחברה (52%-ו-44% בהתאמה). שיעור הבוגרים מתחומי מדעים והנדסה שהמשיכו ללימודי תואר שלישי גבוה פי ארבעה משיעור הממשיכים מתחומי מדעי הרוח והחברה (8% לעומת 2%).

רב הממשיכים לתואר שני (70%) למדו באוניברסיטאות. כחמישית מאלו שהמשיכו לתואר שני למדו במכללות האקדמיות, ורובם היו בוגרי המכללות האקדמיות (57% מהממשיכים לתואר שני במכללות).

לוח א. המשך לימודים אקדמיים, באחוזים מסה"כ מקבלי תואר ראשון תשס"ו

מכללות אקדמיות			אוניברסיטאות			סה"כ	המשך לימודים אקדמיים
מדעים והנדסה	מדעי הרוח והחברה	סה"כ	מדעים והנדסה	מדעי הרוח והחברה	סה"כ		
34.1	31.6	32.3	59.4	52.3	55.2	46.6	המשיכו ללמוד
29.9	28.9	29.2	46.4	43.7	44.8	38.9	המשיכו ללמוד תואר שני ²
17.6	12.8	14.1	37.1	33.2	34.8	27.1	המשיכו ללמוד תואר שני באוניברסיטה ³
9.9	11.9	11.3	3.7	6	5.1	7.4	המשיכו ללמוד תואר שני במכללות אקדמיות
2	4(0.6)	1	9.9	2.9	5.8	4	המשיכו ללמוד תואר שלישי

¹ תחומי מדעי הרוח והחברה כוללים את מקצועות מדעי הרוח, מדעי החברה, ניהול ומשפטים. תחומי מדעים והנדסה כוללים את מקצועות רפואה, מתמטיקה, סטטיסטיקה, מדעי המחשב, מדעי הטבע, חקלאות, הנדסה ואדריכלות.
² כולל לימודי תואר שני באוניברסיטאות, מכללות אקדמיות, מכללות להוראה, מוסדות זרים
³ כולל את האוניברסיטה הפתוחה
⁴ ( ) – טעות דגימה יחסית גבוהה

כמחצית מהבוגרים (48%) שלא המשיכו בלימודים אקדמיים הביעו רצון להמשיך בלימודים אקדמיים בעתיד. רובם המוחלט (85%) מעוניינים בלימודי תואר שני.

תואר אקדמי מתקדם של ההורים מגביר את הסיכויים להמשיך לימודים גבוהים של ילדיהם. 55% מבוגרי תואר ראשון שלהם אב⁵ בעל תואר שני או שלישי המשיכו בלימודים אקדמיים לתואר שני ושלישי. לעומתם, שיעור הממשיכים בלימודים אקדמיים מקרב ילדי האבות שאין להם תואר אקדמי הוא 42%.

לימודי תואר שני

רב הלימודים לתואר שני (74%) היו בתחומי מדעי הרוח והחברה, כאשר התחום השכיח הוא מדעי הניהול (38% מסך הלומדים לתואר שני). 40% מבוגרי תואר ראשון בתחומי מדעים והנדסה שהמשיכו בלימודי תואר שני, למדו בתחומי מדעי הרוח והחברה בכלל ובמקצועות הניהול בפרט (34% מסך כל הלומדים לתואר שני).

התחומים בהם נשמרת המשכיות גבוהה בין התואר הראשון לתואר השני הם: ניהול (79% מבוגרי תואר ראשון בתחום שהמשיכו לתואר שני), משפטים (73%) ורפואה (71%), לעומת כ-40% במדעי החברה והנדסה. מעל 90% מהלומדים לתואר שני ציינו כי הסיבות ללימודיהם הן רכישת השכלה/מימונות נוספת ועניין אישי. לעומת זאת קבלת רישיון/תעודה, שינוי התחום האקדמי/מקצועי, ודרישות מעסיק, לא היו סיבות רווחות בהחלטה ללמוד תואר שני (35%, 24% ו-8% בהתאמה ציינו סיבות אלו כשיקול).

שביעות הרצון מרמת הקורסים וטיב ההוראה של המרצים בלימודי תואר שני במדעי החברה הייתה נמוכה יותר (80%-82% בהתאמה) לעומת שביעות הרצון בלימודי משפטים (89%-93% בהתאמה). שביעות הרצון הכללית מטיב וסביבת ההוראה הייתה הנמוכה ביותר במקצועות הנדסה, ניהול, רפואה ומדעי החברה (כ-85%).

לוח ב. שביעות רצון מלימודי תואר שני, באחוזים מסך הלומדים לתואר שני

תחומי לימוד בתואר שני								סה"כ לומדים לתואר שני	שביעות רצון מהתואר השני
הנדסה ואדריכלות	מדעי הטבע וחקלאות	מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב	רפואה ומקצועות עזר רפואיים	משפטים	מדעי הניהול	מדעי החברה	מדעי הרוח		
85	85.6	83.9	83.6	88.8	84.5	80.1	87.8	84.8	רמת הקורסים
81.8	83	93	86.7	93.1	85.7	82.4	92.4	86.7	טיב ההוראה של המרצים
73	85.8	82.4	86	90.8	76.5	78.9	87.2	80.9	שירותי הספרייה
67.3	74.2	72	67.4	76.3	74.1	69.9	72.5	72.5	תכנית הלימודים לתואר
84	84.4	89.2	84.7	87.1	84.2	87.7	90.3	86	טיב ההוראה וסביבת ההוראה באופן כללי

⁵ ממציאים דומים מתקבלים בבחינת השכלת האם.

כשני שלישי ממסיימי תואר שני העידו על שביעות רצון מתרומת הלימודים לקריירה שלהם ומהאופן בו שיפרו הלימודים את כישוריהם לצורך השתלבות בשוק העבודה. לעומת זאת לקבלת התואר השני הייתה השפעה מצומצמת יחסית על השכר ותנאי העבודה: רק שלישי העידו על שיפור בנושאי שכר, תנאי עבודה וקידום בתפקיד כתוצאה מקבלת התואר השני.

מקבלי תואר שני בתחומי מדעים והנדסה דיווחו על שיפור גדול יותר בשכר ובתנאי העבודה בעקבות קבלת התואר לעומת מקבלי תואר שני מתחומי מדעי הרוח והחברה (40% לעומת 28% בהתאמה).

לימודים לא אקדמיים והכשרה מקצועית

45% ממקבלי תואר ראשון בשנת תשס"ו השתתפו בהכשרה מקצועית במסגרת עבודתם מאז סיום התואר הראשון. בקרב יותר ממחציתם (56%) ההכשרה הייתה קשורה לתחום הלימודים של התואר הראשון, כשהקשר ההדוק יותר נמצא בקרב בוגרים מתחומי מדעים והנדסה לעומת בוגרים מתחומי מדעי הרוח והחברה (65% לעומת 50% בהתאמה).

מקבלי תואר ראשון שלא המשיכו ללימודים אקדמיים נטו יותר להשתתף בקורסים להכשרה מקצועית לאחר קבלת התואר. 48% מהבוגרים שלא למדו לימודים אקדמיים לאחר קבלת התואר לעומת 42% מהבוגרים שהמשיכו ללמוד לימודים אקדמיים.

יותר משני שלישי מהלומדים (68%) דיווחו על שביעות רצון מתרומת הלימודים הלא אקדמיים לקריירה.

תעסוקה

שיעור המועסקים בקרב בוגרי המכללות, חמש שנים לאחר קבלת התואר, היה גבוה יותר מזה של בוגרי האוניברסיטאות (93% לעומת 89%), בעיקר כיוון ששיעור גבוה יותר מבוגרי האוניברסיטאות שלא עבדו, עסקו בלימודים. 21% מבוגרי האוניברסיטאות שלא עבדו דיווחו שזאת הסיבה לכך שאינם עובדים, לעומת 12% בלבד בקרב בוגרי המכללות. 32% מקרב בוגרי המכללות שלא היו מועסקים דיווחו על קושי במציאת עבודה לעומת 26% מבוגרי האוניברסיטאות שלא עבדו.

כמחצית מהמועסקים (48%) עובדים בעבודה שקשורה מאוד ללימודי התואר הגבוה ביותר שלהם ועוד כשליש (28%) עובדים בעבודה שקשורה חלקית ללימודיהם. הקשר החזק ביותר הוא במקצועות רפואה - 95% מהמועסקים שלמדו רפואה דיווחו שעבודתם קשורה מאוד/באופן חלקי ללימודיהם.

כשליש (37%) מבעלי התואר הגבוה במקצועות מדעי הרוח ומדעי החברה וכרבע (27%) מבעלי תואר במדעי הטבע עובדים בעבודה שלא קשורה לתואר הגבוה ביותר, לעומת פחות מ-20% בשאר מקצועות הלימוד.

71% מהמועסקים בעבודה שקשורה ללימודיהם דיווחו כי הידע שרכשו בלימודים תורם במידה רבה לעבודתם, **התרומה הגבוהה ביותר מלימודים** לעבודה דווחה על-ידי בוגרי רפואה ומשפטים (כ-80%) והמועטה ביותר נמצאה במדעי החברה וניהול (כ-65%).

שיעור המועסקים בעלי משלח יד אקדמי וניהולי גבוה יותר בקרב מקבלי תואר ראשון חמש שנים לאחר קבלת התואר, לעומת כלל האוכלוסייה⁶ (66% לעומת 22%).

⁶ שנתון סטטיסטי לישראל 2012, לוח 12.18

בבחינת משלח היד של מקבלי תואר ראשון בשתי נקודות זמן- שנתיים לאחר קבלת התואר וחמש שנים לאחר קבלת התואר, ישנה עלייה בשיעור העובדים במשלחי יד אקדמיים וניהוליים בקרב כלל הבוגרים (68% חמש שנים אחרי קבלת התואר לעומת 59% שנתיים אחרי קבלת התואר) וירידה בשיעור עובדי פקידות, סוכנים ועובדי מכירות ושירותים.

רוב בוגרי האוניברסיטאות עסקו במשלח יד אקדמי (58% מהבוגרים המועסקים) לעומת 44% בקרב מקבלי התואר מהמכללות האקדמיות. מאידך, שיעור המנהלים היה גבוה יותר בקרב בוגרי המכללות האקדמיות מאשר בקרב בוגרי האוניברסיטאות (17% לעומת 10%, בהתאמה).

לוח ג. מועסקים לפי משלח יד, באחוזים מתוך מקבלי תואר ראשון תשס"ו

מקבלי תואר ראשון-חמש שנים לאחר קבלת התואר		מקבלי תואר ראשון-שנתיים לאחר קבלת התואר ⁷		מקבלי תואר ראשון-חמש שנים לאחר קבלת התואר סה"כ	משלח יד
מקבלי תואר מהמכללות	מקבלי תואר מהאוניברסיטאות	מקבלי תואר מהמכללות	מקבלי תואר מהאוניברסיטאות		
44.3	57.9	42.9	51.4	52.6	בעלי משלח יד אקדמי
18.2	15.8	20.7	22	16.7	בעלי מקצועות חופשיים וטכניים
17	10.4	11.6	6.8	13	מנהלים
11.3	8.9	14.2	12.2	9.8	עובדי פקידות
7.1	5.2	9	6.2	5.9	סוכנים, עובדי מכירות ועובדי שירותים
2.1	1.8	1.6	1.4	2	אחר ⁸

⁷סקר "מקבלי תואר ראשון מהמוסדות להשכלה גבוהה תשס"ו, 2008"

⁸לא כולל "לא ידוע"